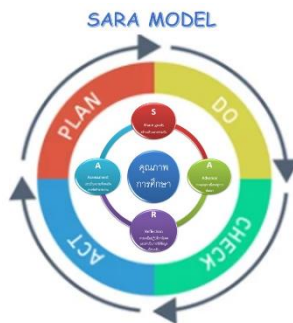

คู่มือ

การปฏิบัติงาน

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ ผู้เรียนทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยได้อธิบายขอบข่ายภารกิจของกลุ่มงาน และภารกิจของศึกษานิเทศก์รายบุคคล

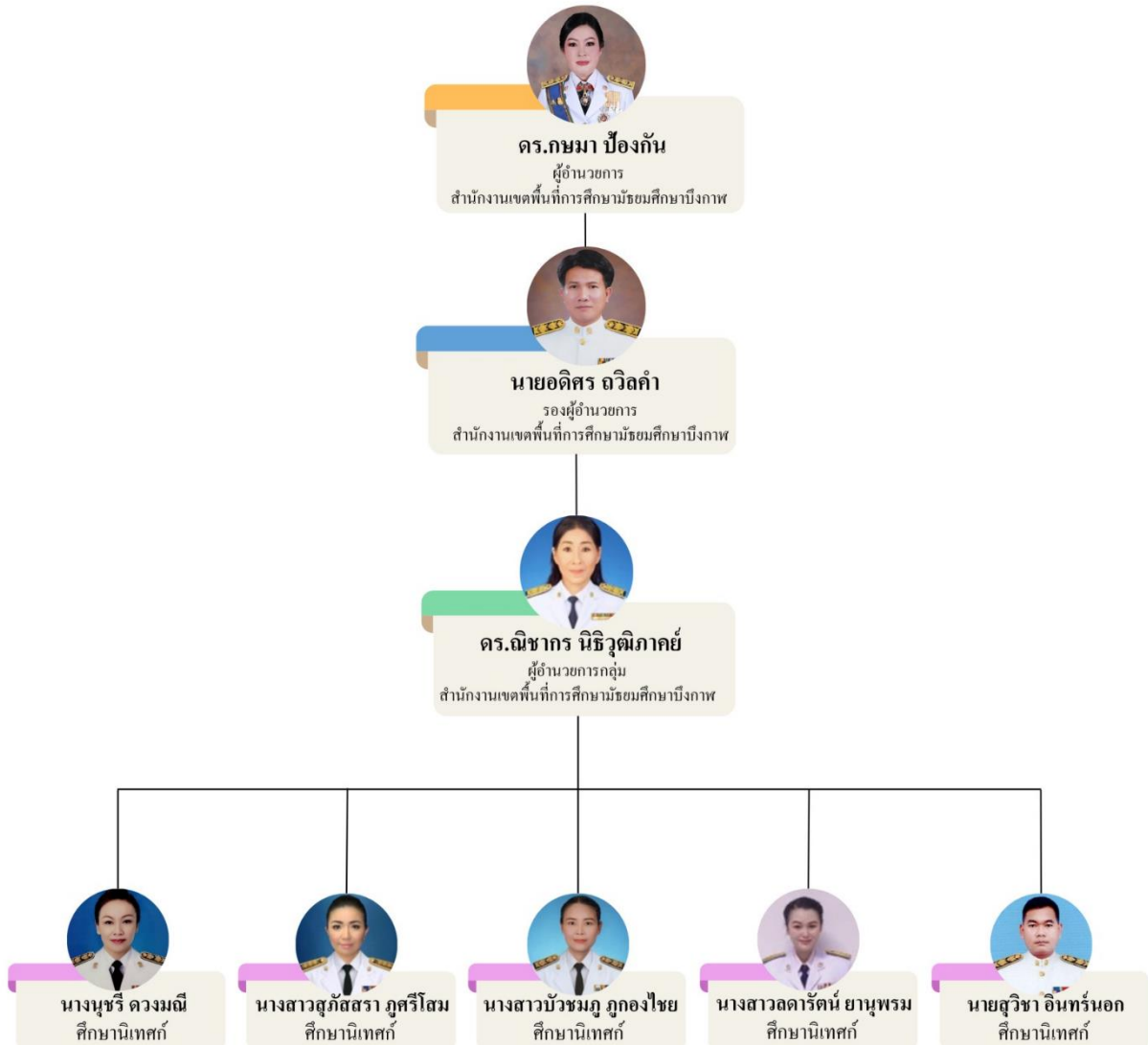
หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเกิดประโยชน์กับศึกษานิเทศก์ บุคลากรทางการศึกษา ครูผู้บริหารสถานศึกษา และเครือข่ายทางวิชาการ ที่ร่วมปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และประสานความร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดคุณภาพในการจัดการศึกษา

สุภัทสรุภา ภูศรีโสม
ศึกษานิเทศก์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
แผนภูมิกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	ค
การนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	๑
แนวคิด	๑
วัตถุประสงค์	๑
ขอบข่ายภารกิจ	๑
การปฏิบัติหน้าที่ที่ตามโครงสร้าง	๒
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน	๒
การพัฒนางานในหน้าที่	๒
การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ	๓
ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน	๖
กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๖
กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา	๘
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๙
ภาคผนวก	๑๑

แผนภูมิกลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีแนวทางการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
๒. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
๔. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ
๕. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
๖. เพื่อส่งเสริม การศึกษา วิจัย และพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ขอบข่ายภารกิจ

๑. ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษามีหน้าที่
 - ๒.๑. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ
 - ๒.๒. การวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา
 - ๒.๓ จัดประชุมคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.)
 - ๒.๔ การติดตาม ตรวจสอบ
 - ๒.๕ เผยแพร่รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
๓. หัวหน้าปฏิบัติการนิเทศและพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

การปฏิบัติงานตามโครงสร้าง ของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๑. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน

วิสัยทัศน์ (vision)

“กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา เป็นกลุ่มงานแห่งความสุข และคุณภาพ”

พันธกิจ (mission)

๑. พัฒนางานตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง
๒. พัฒนางานกลุ่มงาน ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา
๓. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรรายวิชา และกระบวนการจัดการเรียนรู้
๔. นิเทศให้ความช่วยเหลือโรงเรียนในสหวิทยาเขตที่รับผิดชอบ และโรงเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ
๕. วิจัย และพัฒนาการนิเทศการศึกษาโรงเรียนในสังกัด สพม.บึงกาฬ
๖. พัฒนางาน/โครงการตามนโยบาย สพฐ. และสพม.บึงกาฬ
๗. รายงานผลการนิเทศการศึกษา

เป้าหมายการปฏิบัติงาน

๑. ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
๒. มีรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
๓. มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
๔. ผลการดำเนินงานได้มาตรฐานตามตัวชี้วัดที่กำหนด

๒. การพัฒนางานในหน้าที่

การพัฒนางานในหน้าที่ ได้ปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA จนเกิดเป็นวิธีปฏิบัติ (Best Practice)

Plan (การวางแผน) ศึกษาวิเคราะห์งานในบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

งานตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ และวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๑๒ มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาการนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา

มาตรฐานที่ ๒ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมการนิเทศการศึกษา โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ

มาตรฐานที่ ๓ มุ่งมั่นพัฒนาผู้รับการนิเทศให้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ ๔ พัฒนาแผนการนิเทศให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ ๕ พัฒนาและใช้วัตกรรมการนิเทศการศึกษาจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็น

ลำดับ

มาตรฐานที่ ๖ จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้รับการนิเทศ

มาตรฐานที่ ๗ รายงานผลการนิเทศได้อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ ๘ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ ๙ ร่วมพัฒนากับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๐ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ ๑๑ เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการ

มาตรฐานที่ ๑๒ สร้างโอกาสในการพัฒนางานได้ทุกสถานการณ์

D: Do (การปฏิบัติ)

จัดทำแผนการนิเทศ จัดทำสื่อการนิเทศและเอกสารการนิเทศตามภารกิจ กำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนางานสู่วิธีปฏิบัติที่ดีให้กับตนเอง โดยยึดหลักการทำงานทุกอย่างต้องเป็นระบบจบที่การรายงานผลการปฏิบัติเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน นำมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติการนิเทศติดตามและประเมินผลตามหลักไตรวิญญู มี ๓ ชั้น ดังนี้ ๑) ชั้นนิเทศ ๒) ชั้นนิเทศ และ ๓) ชั้นนิเทศ โดยมีกิจกรรมการนิเทศ ๔ กิจกรรม ดังนี้ ๑) กระตุ้นเตือน ๒) เยี่ยมเยียนถิ่น ๓) ยลยินกรรม และ ๔) เลิศล้ำผลกรรมดี

C : Check (การตรวจสอบการปฏิบัติงาน)

การตรวจสอบผลการปฏิบัติ เป็นการทบทวนหลังปฏิบัติการ/ปฏิบัติงาน ช่วยให้มองเห็นจุดแข็งและจุดอ่อน ทั้งในส่วนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยการประเมินความพึงพอใจ ถอดบทเรียนการปฏิบัติงาน ประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจตามรูปแบบที่กำหนด

A : Act (ดำเนินการ)

นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนางานที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบ การดำเนินการใหม่ที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินการ

๓.การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๓.๑ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑) จัดทำกรอบหลักสูตรกรอบสาระท้องถิ่นด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดนำไปใช้ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

๒) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กรอบหลักสูตรสาระท้องถิ่น และความต้องการ จุดเน้นของสถานศึกษาด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

๓) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสาระการเรียนรู้ ปรับปรุงปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๐ และวิชาประวัติศาสตร์ (๘+๑)

๔) ส่งเสริมและประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

๕) นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อให้เกิดการปรับปรุง/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

๖) ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษา

๗) สรุปรายงาน และเผยแพร่ผลการใช้/การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๓.๒ ปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา มีหน้าที่

๓.๒.๑. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

๑) กำหนดขอบข่ายของข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยศึกษาจากนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงาน จากกลุ่มต่างๆในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒) รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ

๓) ตรวจสอบข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

๔) รายงานผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ที่เป็นข้อมูลและสารสนเทศ ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ

๕) เผยแพร่ข้อมูลเป็นเอกสารและทางเว็บไซต์ ในระบบเครือข่ายและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๓.๒.๒. การวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา

๑) วิเคราะห์ผลการบริหารและการจัดการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารทั่วไป ให้เห็นจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและข้อเสนอแนะ

๒) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์ในแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา

๓) นำแผนพัฒนาคุณภาพการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา มากำหนด วิธีการ เครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๓.๒.๓ จัดประชุมคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.)

๑) นำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพ เครื่องมือ วิธีการการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๒) แจกแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เครื่องมือ วิธีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศการศึกษาให้กลุ่มต่าง ๆ นำไปสู่การดำเนินการตามแผน

๓) ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา เพื่อดำเนินการตามแผนและแก้ไขการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติ

๔) รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อคณะกรรมการ

๓.๒.๔ การติดตาม ตรวจสอบ

๑) ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศตามแนวทางของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๒) รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลจากการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศ

๓) จัดทำรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศ เสนอต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๓.๒.๕ เผยแพร่รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและการนิเทศต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ หัวหน้าปฏิบัติการนิเทศและพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

๓.๓.๑) พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การนิเทศ การวัดผลประเมินผลวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม

๓.๓.๒) นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม

๓.๓.๓) พัฒนาคุณภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรม โรงเรียนในสังกัดมัธยมศึกษาบึงกาฬ

๓.๓.๔) นิเทศติดตามและประเมินผล วิชาประวัติศาสตร์

๓.๔ งานนิเทศให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสหวิทยาเขต ดังนี้ สหวิทยาเขตโซ่พิสัย-ปากคาด จำนวน ๗ โรงเรียน

- ๑) โรงเรียนโซ่พิสัยพิทยาคม
- ๒) โรงเรียนปากคาดพิทยาคม
- ๓) โรงเรียนหนองยองพิทยาคม รัชมง์คลาภิเษก
- ๔) โรงเรียนศรีชมภูวิทยา
- ๕) โรงเรียนโนนคำพิทยาคม
- ๖) โรงเรียนสมสนุกพิทยาคม
- ๗) โรงเรียนโพนทองประชาสรรค์

๓.๕ งานที่รับผิดชอบตามโครงการของเขตพื้นที่ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- ๑) โครงการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) โครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- ๓) โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมในจังหวัดบึงกาฬ
- ๔) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์
- ๕) กิจกรรมการบูรณาการเรียนรู้ Active Learning กับแหล่งเรียนรู้

๓.๖ งานที่รับผิดชอบตามโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ ๒๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

๒) โครงการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ

๓) โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออนไลน์ (Integrity and Transparency Assessment : ITA Online)

๓) โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (โครงการโรงเรียนสุจริต)

๓.๗ งานที่ที่ได้รับมอบหมายพิเศษ

- ๑) มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ๒) ตัวชี้วัดกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๓) การปฏิบัติราชการ (กพร.)

๓.๘ ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๔. ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน

๔.๑ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร มีรายละเอียดดังนี้

ชื่องาน : ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ขอบเขตของงาน

การประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรท้องถิ่น

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
- ๒) ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้
 - ☞ ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร
 - ☞ รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร
- ๓) พัฒนาคู่มือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
- ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียน ๒ ภาษา โรงเรียนตามแนวพุทธ โรงเรียนกีฬา โรงเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนอัจฉริยะ
- ๖) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษาที่จัดในสถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น
- ๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในชั้นเรียนและการนิเทศภายใน
- ๙) ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

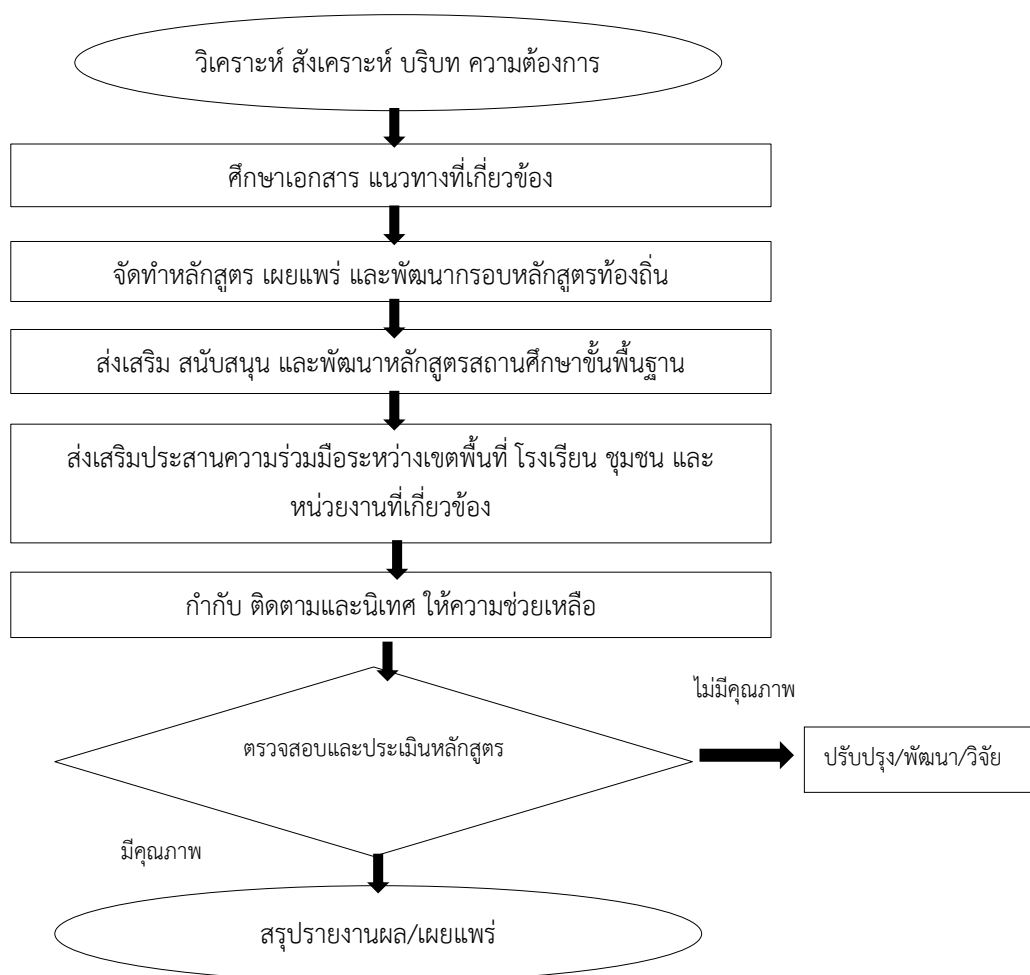
ผลสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนวัยเรียนทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น

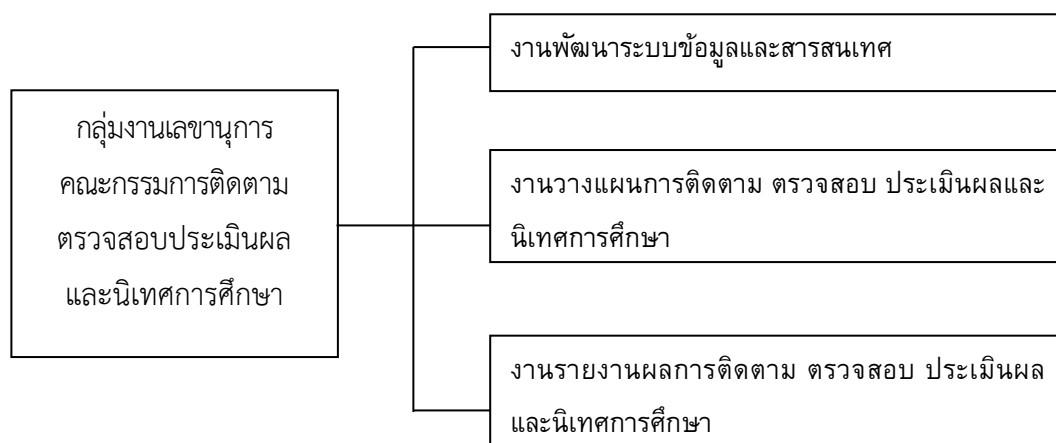
กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

Flow Chart การปฏิบัติงาน

๔.๒ กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๔.๒.๑ งานพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑) ดำเนินการให้มีฐานข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป ของเขตพื้นที่การศึกษา

๒) รวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลทางด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารงานทั่วไป ในระบบฐานข้อมูล

๓) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

๔) เผยแพร่ข้อมูลในระบบเครือข่ายและ Internet

๕) รายงานผลการวิเคราะห์ ข้อมูลต่อคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. ข้อมูลพื้นฐานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และบริหารงานทั่วไป เป็นปัจจุบันและมีสภาพพร้อมใช้งาน

๒. เขตพื้นที่การศึกษามีข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

๔.๒.๒ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑) รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

๒) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๓) เสนอแผนยุทธศาสตร์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

๔) ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อ

ดำเนินการตามแผน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖
๓. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินงานของ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

๔.๒.๓ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑) รวบรวม ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การบริหารและการจัดการศึกษา
- ๒) จัดทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาต่อ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบข้อมูลการ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
๒. สำนักงานเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์จากการรายงานผลเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
๒. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙

๔.๓ งานปฏิบัติการนิเทศและพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน

๑. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น
๒. วางแผนการนิเทศ จัดทำแผนการนิเทศ จัดทำสื่อการนิเทศและเอกสารการนิเทศตามภารกิจ กำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนางานสู่วิธีปฏิบัติที่ดีให้กับตนเอง โดยยึดหลักการทำงานทุกอย่างต้องเป็นระบบ จบที่การรายงานผลการปฏิบัติเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงาน นำมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๓. ปฏิบัติการนิเทศ โดยใช้หลักไตรวัฏฏ์ มี ๓ ชั้น ดังนี้
 - ชั้นที่ ๑ ชั้นกิเลส (ความอยากทำดี)
 - ชั้นที่ ๒ ชั้นกรรม (การกระทำดี)
 - ชั้นที่ ๓ ชั้นวิบาก (ผลของการกระทำดี)
 โดยมีกิจกรรมการนิเทศ ๔ กิจกรรม ดังนี้ ๑) กระตุ้นเตือน ๒) เยี่ยมเยือนถิ่น ๓) ยลยินกรรม และ ๔) เลิศล้ำผลกรรมดี

๔. ประเมินผลการนิเทศ โดยประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศต่อกิจกรรมการนิเทศและผู้ นิเทศ

๕. รายงานผลการนิเทศ โดยรายงานผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน เพื่อนำผลสู่ปรับปรุงและการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีรูปแบบหรือวิธีการดำเนินนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้รับการนิเทศ
๒. สำนักงานเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์จากรายงานผลเพื่อวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาคผนวก

รูปแบบการนิเทศการสอนที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ที่พัฒนาขึ้น มีลักษณะเชิงปฏิบัติการ เรียกว่า “สพม. บึงกาฬ โมเดล” มีองค์ประกอบ ที่ประกอบด้วย หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์การนิเทศ กระบวนการนิเทศ ขั้นตอนการ นิเทศ และเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ มีขั้นตอนปฏิบัติ ๕ ขั้นตอน คือ

- ๑) ชั้นศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการจำเป็น
- ๒) ชั้นวางแผนการนิเทศ
- ๓) ชั้นปฏิบัติการนิเทศ
- ๔) ชั้นประเมินและรายงานผลการนิเทศ
- ๕) ชั้นการขยายผลต่อยอด และยกย่องเชิดชูเกียรติ

มีรายละเอียด ดังนี้

๑. องค์ประกอบของรูปแบบนิเทศการสอน มีองค์ประกอบของรูปแบบนิเทศการสอน ดังนี้

เพื่อยกระดับระดับคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายที่พัฒนาขึ้น มี ลักษณะเชิงปฏิบัติการ เรียกว่า “สพม.บึงกาฬ โมเดล” มีองค์ประกอบ ที่ประกอบด้วย แนวคิดการนิเทศการศึกษา ๕ งาน ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานพัฒนากลุ่ม งานพัฒนาวิชาชีพ งานให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง งานวิจัย เชิงปฏิบัติการ วัตถุประสงค์ กระบวนการพัฒนางานสู่วิธีปฏิบัติที่ดี กระบวนการนิเทศการสอน และเงื่อนไขการนำ รูปแบบไปใช้ ดังนี้

หลักการ การนิเทศบนพื้นฐานของความต้องการนิเทศและความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวคิด การนิเทศการสอนที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๕ งาน ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานพัฒนากลุ่ม งานพัฒนาวิชาชีพ งานให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่คำนึงถึงความแตกต่างของครูด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะที่สำคัญที่ต้องการพัฒนาด้วยวิธีที่เหมาะสมแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนางานสู่วิธีปฏิบัติที่ดีของครูผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

กระบวนการนิเทศสภาวะการณ์ทำงานปกติ

๑. เน้นการเรียนรู้หรือฝึกปฏิบัติตนเองอย่างต่อเนื่องในระหว่างปฏิบัติงาน (On the job training) โดยมีงานที่รับผิดชอบเป็นเป้าหมายในการฝึกปฏิบัติ ของแต่ละคน

๒. เน้นการเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะการทำงานของตนเองบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ โดยการศึกษาค้นคว้า และวิเคราะห์ ประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศอย่างต่อเนื่อง นำความรู้ไปประยุกต์ใช้และประเมินปรับปรุงงาน ตนเองในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานจนเป็นนิสัย

๓. เน้นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ คณะครู ผู้บริหาร ในงานที่ปฏิบัติทุกขั้นตอน ตั้งแต่ การวางแผนการทำงาน การเลือกวิธีปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานและการสรุปผลงาน

ขั้นตอนการนิเทศ

- ๑) ชั้นศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการจำเป็น
- ๒) ชั้นวางแผนการนิเทศ
- ๓) ชั้นปฏิบัติการนิเทศ ใช้กระบวนการ PAOR ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน
 - ชั้นวางแผน ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้มอบหมายงานก่อนการนิเทศ
 - ชั้นปฏิบัติ ตรวจสอบเอกสารการนำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน
 - ชั้นสังเกต สังเกตการสอน เยี่ยมชั้นเรียน
 - ชั้นสะท้อนผล ประชุมสะท้อนผลจากการสังเกตการสอน
- ๔) ชั้นประเมินและรายงานผลการนิเทศ
- ๕) ชั้นการขยายผลต่อยอด และยกย่องเชิดชูเกียรติ

เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้

๑. การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ในการทำงานร่วมกันตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์
๒. ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง สู่การพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ทุกฝ่าย
๓. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด